

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) ชนิดหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อนหลัง (one group pretest-posttest design) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมความรู้และการปฏิบัติของพยาบาลต่อการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ MRSA ในหอผู้ป่วยหนัก โรงพยาบาลอุทัยธานี ตั้งแต่เดือน สิงหาคม ถึง เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2549 โดยเปรียบเทียบคะแนนความรู้ และสัดส่วนการปฏิบัติที่ถูกต้องในการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ MRSA ในหอผู้ป่วยหนัก ระหว่างก่อนและหลังการได้รับโปรแกรมการส่งเสริมความรู้และการปฏิบัติ กลุ่มประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ พยาบาลที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยหนัก 29 คน แบ่งเป็น พยาบาลวิชาชีพ 25 คน พยาบาลเทคนิค 4 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมการส่งเสริมความรู้และการปฏิบัติ แผนการอบรมการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ คู่มือการปฏิบัติการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ แบบบันทึกการสังเกตการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ และแบบวัดความรู้ของพยาบาลในการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ MRSA ตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแผนการอบรมเท่ากับ 1 ค่าดัชนีความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของคู่มือการปฏิบัติเท่ากับ 1 ค่าดัชนีความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบบันทึกการสังเกตเท่ากับ .97 ค่าดัชนีความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบวัดความรู้เท่ากับ .90 ค่าความเชื่อมั่นแบบวัดความรู้เท่ากับ .76 ค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตเท่ากับ 1 และได้ทดสอบแผนการอบรมก่อนทำการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะการเก็บข้อมูลพื้นฐาน โดยการเก็บข้อมูลทั่วไปของพยาบาล วัดความรู้ และสังเกตการปฏิบัติในการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ MRSA ของพยาบาลเป็นระยะเวลา 1 เดือน ระยะดำเนินโปรแกรมการส่งเสริมความรู้และการปฏิบัติ ประกอบด้วย การอบรมให้ความรู้ การให้คู่มือการปฏิบัติ การให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นรายบุคคลและภาพรวม การติดโปสเตอร์เตือน การสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ ได้แก่ เสื้อคลุม ถุงมือ ผ้าปิดปาก-จมูก และแอลกอฮอล์ทำความสะอาดมืออย่าง

ครบถ้วนและเพียงพอ เป็นระยะเวลา 2 เดือน และระยะที่ 3 ระยะประเมินผล ผู้วิจัยทำการสังเกตสังเกตการปฏิบัติในการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ MRSA ของพยาบาล วัดความรู้ และ ให้พยาบาลตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ โปรแกรมการส่งเสริมความรู้และการปฏิบัติวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติไคสแควร์ และสถิติวิลคอกซอลแบบอันดับที่มีเครื่องหมาย

ผลการวิจัยพบว่าพยาบาลมีอายุเฉลี่ย 30.13 ปี ร้อยละ 79.31 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานพยาบาลในหอผู้ป่วยหนักเฉลี่ย 7.65 ปี ร้อยละ 68.97 เคยเข้ารับการอบรม/ประชุมเกี่ยวกับการควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล และร้อยละ 82.76 เคยเข้ารับการอบรม/ประชุมเกี่ยวกับการแพร่กระจายเชื้อ MRSA ในโรงพยาบาล ภายหลังการดำเนินโปรแกรมการส่งเสริมความรู้และการปฏิบัติ พบว่าพยาบาลที่ศึกษามีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เพิ่มขึ้นจาก 14.48 คะแนน เป็น 18.07 คะแนน และพยาบาลที่ศึกษามีการปฏิบัติในการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ MRSA ที่ถูกต้องเพิ่มมากขึ้นในทุกหมวดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ยกเว้นกิจกรรมการแยกผู้ป่วยที่มีการปฏิบัติถูกต้องทั้งหมดมาโดยตลอด ตั้งแต่ก่อนการดำเนินโปรแกรมการส่งเสริมความรู้และการปฏิบัติจนกระทั่งสิ้นสุด โปรแกรมการส่งเสริมความรู้และการปฏิบัติ พยาบาลที่ศึกษามากกว่า ร้อยละ 82.76 มีความคิดเห็นว่าการดำเนินโปรแกรมการส่งเสริมความรู้และการปฏิบัติต่อไปอย่างเดิม และพยาบาลที่ศึกษาทั้งหมด แสดงความคิดเห็นว่าการสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันการแพร่กระจายเชื้อเพิ่มขึ้น มีผลการกระตุ้นการปฏิบัติที่ถูกต้องในระดับมาก ส่วนการอบรมให้ความรู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การติดโปสเตอร์เตือน การให้คู่มือปฏิบัติ พยาบาล ร้อยละ 96.56, 82.75, 79.31 และร้อยละ 72.42 แสดงความคิดเห็นว่ามีผลการกระตุ้นการปฏิบัติที่ถูกต้องในระดับมากเช่นกัน

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. การรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติของพยาบาลในการวิจัยนี้ ใช้วิธีการสังเกตการปฏิบัติ จึงอาจทำให้เกิดการปฏิบัติที่ผิดธรรมชาติ (Hawthorne effect) ได้ แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และใช้วิธีการสุ่มเวลาและเหตุการณ์จึงน่าจะทำให้พยาบาล ไม่ทราบว่าจะถูกสังเกตเมื่อใดบ้าง และลดความคาดเคลื่อนนี้ลงได้

2. การวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง โดยไม่มีกลุ่มควบคุมเปรียบเทียบ และไม่ได้สุ่มทดลอง จึงไม่อาจควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนได้ เช่น การได้รับความรู้เพิ่ม

โดยวิธีการอื่นๆ การกำหนดเป็นนโยบายของหอผู้ป่วย เป็นต้น ซึ่งตัวแปรแทรกซ้อนนี้อาจมีผลต่อผลการวิจัยนี้ได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการปฏิบัติและด้านการบริหาร

1.1 โรงพยาบาลต่าง ๆ ควรดำเนิน โปรแกรมการส่งเสริมความรู้และการปฏิบัติ ให้นุคลากรมีความรู้และการปฏิบัติที่ถูกต้องในการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ MRSA ตาม หลักฐานเชิงประจักษ์โดยใช้หลายวิธีร่วมกัน ได้แก่ การอบรมให้ความรู้ร่วมกับการให้คู่มือปฏิบัติ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การติดโปสเตอร์เตือน และการสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันการแพร่กระจาย เชื้ออย่างเพียงพอ ทั้งนี้ควรมีการกระตุ้นและส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้บุคลากรมีความรู้และ การปฏิบัติที่ถูกต้องอย่างยั่งยืน

1.2 โรงพยาบาลควรมีการประเมินความรู้และจัดอบรมการควบคุมการ แพร่กระจายเชื้อ MRSA แก่บุคลากรเป็นระยะ พร้อมทั้งปฐมนิเทศแก่บุคลากรใหม่ทุกคน ร่วมกับการให้คู่มือปฏิบัติ เพื่อให้บุคลากรมีการปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

1.3 โรงพยาบาลควรจัดระบบประเมินผลการปฏิบัติของบุคลากร ด้านการ ควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ MRSA เป็นระยะ ๆ ด้วยวิธีการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม

2. ด้านการวิจัย

2.1 ควรศึกษาผลของการปฏิบัติการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ MRSA ของ บุคลากรทุกคนรวมทั้ง แพทย์ พยาบาล และพนักงานทำความสะอาด ต่ออุบัติการณ์การติดเชื้อ MRSA ในโรงพยาบาล

2.2 ควรศึกษาติดตามเพื่อทดสอบความยั่งยืนของผลของโปรแกรมการส่งเสริม ความรู้และการปฏิบัติในการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ MRSA ของพยาบาล ในระยะที่นานกว่านี้